

Disse ligner ikke hinanden. Lyschander tegner episk havnens tilblivelse og indvielse som en kappestrid mellem på den ene side Eolus og Neptun, på den anden Sol, Måne og Mars – altså mellem naturen (vind og vand) og menneskene (kongeparret og de militære håndværks- og arbejdsmænd). Bielke præsenterer i dramaform en proces mellem naturelementerne Vand og Jord om den juridiske ret til området; vandet tilkendes ved Guds og kongens indgriben suveræniteten, hvorefter havnen hurtigt anlægges og åbnes for en halv snes af flådens fartøjer.

Også *litteraturhistorisk* adskiller de to digtere sig fra hinanden. Lyschander skriver djærvt i folkelige knittelvers; han betegner såvel den sidste videreudvikling af den middelalderlige krønikestil på dansk som denne stils kunstneriske højdepunkt. Man kan endnu i dag fornøje sig med at læse Lyschanders versrækker højt.

Bielke derimod er med i tidens begyndende teoretiske debat om modernisering og fornyelse af verskunst på modersmålet; han går ind for det stavelsetællende princip. Hans vers rimer, men hans rytmer er ikke mundrette, da udfyldningen af den enkelte verslinje med sprogstof afgøres af antallet af stavelser alene, altså uanset om de er betonedede eller ej.

Den moderne læser vil utvivlsomt foretrække Lyschanders versteknik. Men netop fordi Lyschander bevidst lægger sig i forlængelse af den gamle danske Rimkrønikes og folkevisernes smag, kan det i visse tilfælde være vanskeligt at vide, om begivenhederne, han gengiver, virkelig er forløbet som angivet, eller om han ændrer dem efter de ældre digtninger. Heroverfor fremtræder Bielkes digte, der hverken forholder sig til den gammel-danske eller den klassisk-retoriske tradition, mere som ubearbejdet råstof – men kan måske af samme grund tilskrives større grad af pålidelighed som historiske kilder.

Lyschanders *Grønlands Chronica* (inkl. digtet om havnen) udgør halvdelen af bind I i Det danske Sprog- og Litteraturselskabs tekstkritiske udgave, *C. C. Lyschanders Digtning*, der udkommer i januar 1989. De øvrige digte i bindet er fire korte latinske lejlighedsdigte med dansk oversættelse, *Bil-læslegets Rimkrønike* ca. 1600, *Den Calmarnske Triumph* 1611 (om erobringen af Kalmar by og slot) og endelig et større dobbeltdigt om den udvalgte *prins Christian »den Femte«*s kåring og hyldning i København 1608 og 1610.

Af disse skrifter tryktes *Billeslægtens Rimkrønike* først i 1722 (med et optryk i 1888), mens *Grønlands Chronica* optryktes i 1726; resten findes kun i originaltrykket. I udgaven gøres de nu atter tilgængelige i den oprindelige version. Sammenlagt giver digtene et autentisk indtryk af den stemning af fremgang og patriotisme, der prægede Christian IV's lykkelige ungdomsår – den stemning, hvorefter også Grønlandsinitiativerne udsprang.

Udgavens bind II indeholder udførlige indledninger, tekstkritisk apparat og talrige sprog- og realkommentarer ved udgiverne, den klassiske filolog, forskningsbibliotekar, cand. mag. *Erik Petersen*, og den nordiske filolog, universitetslektor, dr. phil. *Flemming Lundgreen-Nielsen*.

Jens Bielkes *Relation om Grønland & Enn Lystig Disceptaz* har hidtil mest været kendt i korte uddrag; en gengivelse i moderniseret sprogform med indledninger og – få – noter, men uden fortalerne, kapitel 1 og digtet om krigshavnen er trykt i tidsskriftet *Grønland* nr. 5–6–7, 1985, ved J. Kisbye Møller m. fl. For Universitets-Jubilæets danske Samfund udsender Flemming Lundgreen-Nielsen sidst i 1988 hele Bielkes tekst i den originale form, med indledning, manuskriptbeskrivelse og kommentarer svarende til Lyschander-udgavens. Bogen er på ca. 120 sider.

Undertegnede bestiller herved hos C. A. Reitzels Forlag, Nørregade 20,
1165 København K, evt. hos boghandler _____

_____ eks. af *C. C. Lyschanders Digtning I–II*
til favørprisen 450 kr.

_____ eks. af *Jens Bielkes Relation om Grønland*
til favørprisen 53,30 kr.

Vedlagt check _____ På min konto _____

Med nota inkl. forsendelse _____

Navn: _____

Adresse: _____
